

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра симуляційних медичних технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

01 вересня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

«СИМУЛЯЦІЙНА МЕДИЦИНА (СЕСТРИНСЬКА ПРАКТИКА)»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 222 «Медицина»

Освітньо-професійна програма: Медицина

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Медицина» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 10 від 27 червня 2024 року) та освітньо-професійної програми «Медицина» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності І 2 «Медицина» галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 10 від 26 червня 2025 року).

Розробники:

завідувач кафедри Олександр РОГАЧЕВСЬКИЙ
завуч кафедри Ольга ЄГОРЕНКО
доцент кафедри Михайло ПЕРВАК
асистент кафедри Василь ГЛАДЧУК
асистент кафедри В'ячеслав ОНИЩЕНКО
асистент кафедри Дмитро КАРАКОНСТАНТИН

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри симуляційних медичних технологій
Протокол № 1 від 28.08.2025 р.

Завідувач кафедри _____ Олександр РОГАЧЕВСЬКИЙ

Погоджено із гарантом ОПП _____ Валерія МАРІЧЕРЕДА

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з хірургічних дисциплін ОНМедУ
Протокол № 1 від 28.08.2025 р.

Голова предметної циклової методичної комісії з хірургічних дисциплін ОНМедУ

_____ Василь МІЩЕНКО

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____
Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____
Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. ОПИС ПРАКТИКИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика практики
Загальна кількість:	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	<i>Денна форма навчання — обов'язкова освітня компонента</i>
Кредитів: 4	Спеціальність 222 «Медицина»	<i>Рік підготовки: 2</i>
Годин: 118	Рівень вищої освіти другий (магістерський)	<i>Семестри III — IV</i>
		<i>Лекції (4 год.)</i>
		<i>Семінарські (0 год.)</i>
		<i>Практичні (64 год.)</i>
		<i>Лабораторні (0 год.)</i>
		<i>Самостійна робота (50 год.)</i>
		<i>Форма підсумкового контролю — диференційований залік</i>

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ, КОМПЕТЕНТНОСТІ, ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета: формування у здобувачів вищої освіти практичних навичок сестринської допомоги, розвиток клінічного мислення та командної роботи. Удосконалення навичок виконання маніпуляцій та компетентностей, набутих при вивченні попередніх дисциплін.

Завдання:

1. Засвоєння основних принципів сестринської роботи та роль медичної сестри в команді.
2. Опанувати техніки виконання найпоширеніших процедур.
3. Розвиток навичок комунікації з пацієнтами та членами команди.
4. Відпрацювання алгоритмів дій у невідкладних ситуаціях.

Процес проходження практики спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

• **Загальних (ЗК):**

- ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- ЗК4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності
- ЗК7. Здатність працювати в команді
- ЗК8. Здатність до міжособистої взаємодії
- ЗК13. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем
- ЗК16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких проявів недоброчесності

• **Спеціальних (СК):**

- СК9. Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів
- СК10. Здатність до виконання медичних маніпуляцій
- СК13. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів
- СК16. Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм
- СК24. Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН17. Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм

У результаті проходження практики здобувач вищої освіти повинен:

Знати:

- Основи організації сестринської роботи та роль медичної сестри у команді
- Принципи асептики, антисептики та інфекційного контролю
- Методи вимірювання життєвих показників
- Основи догляду за пацієнтами (гігієна, позиціонування, профілактика пролежнів)
- Методи надання допомоги при болю, гарячці, диспное
- Алгоритми сестринських дій у невідкладних станах
- Принципи медичної етики
- Поняття, показання, протипоказання, техніка проведення, алгоритм та ускладнення маніпуляцій:
  1. вимірювання температури тіла
  2. відновлення прохідності дихальних шляхів
  3. базова серцево-легенева реанімація
  4. дефібриляція за допомогою ручного автоматичного дефібрилятора-кардіовертера
  5. реєстрація стандартної ЕКГ в 12 відведеннях
  6. тимчасова зупинка зовнішньої кровотечі
  7. первинна хірургічна обробка рани, перев'язка, зняття шкірних швів, зокрема у польових умовах
  8. накладання пов'язки, в т.ч. у польових умовах
  9. встановлення назогастрального та орогастрального зондів
  10. транспортна іммобілізація
  11. введення лікарських речовин (внутрішньовенне струминне та крапельне, внутрішньокісткове), зокрема у польових умовах
  12. забезпечення периферичного венозного та внутрішньо-кісткового доступів
  13. вимірювання артеріального тиску
  14. катетеризація сечового міхура м'яким зондом
  15. плевральна пункція
  16. пункція перикарда за Ларресом
  17. лапароцентез
  18. конікотомія
  19. прийоми Геймліха
  20. пульсоксиметрія
  21. оцінка пульсу на периферичних артеріях
  22. аускультация серця та судин
  23. перкусія та аускультация легень
  24. пальпація живота

Вміти:

- Виконувати гігієну рук та користуватися ЗІЗ
- Вимірювати АТ, ЧСС, ЧД, SpO₂, температуру
- Асистувати лікарю під час процедур
- Надавати сестринську допомогу при невідкладних станах
- Працювати у складі команди та дотримуватися принципів комунікації
- Вміти провести аналіз загального стану пацієнта
- Назвати патологічні зміни органів та систем людини
- Володіти навичками професійного спілкування
- Виконати необхідні маніпуляції:
  1. вимірювання температури тіла
  2. відновлення прохідності дихальних шляхів
  3. базова серцево-легенева реанімація

4. дефібриляція за допомогою ручного автоматичного дефібрилятора-кардіовертера
5. реєстрація стандартної ЕКГ в 12 відведеннях
6. тимчасова зупинка зовнішньої кровотечі
7. первинна хірургічна обробка рани, перев'язка, зняття шкірних швів, зокрема у польових умовах
8. накладання пов'язки, в т.ч. у польових умовах
9. встановлення назогастрального та орогастрального зондів
10. транспортна іммобілізація
11. введення лікарських речовин (внутрішньовенне струминне та крапельне, внутрішньокісткове), зокрема у польових умовах
12. забезпечення периферичного венозного та внутрішньо-кісткового доступів
13. вимірювання артеріального тиску
14. катетеризація сечового міхура м'яким зондом
15. плевральна пункція
16. пункція перикарда за Ларреєм
17. лапароцентез
18. конікотомія
19. прийоми Геймліха
20. пульсоксиметрія
21. оцінка пульсу на периферичних артеріях
22. аускультация серця та судин
23. перкусія та аускультация легень
24. пальпація живота

3. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Тема 1. Протоколи обстеження та надання допомоги постраждалим на догоспітальному етапі. Роль медичної сестри

Значення догоспітального етапу у виживанні постраждалих. Стандартизовані протоколи обстеження: алгоритм ABCDE (Airway, Breathing, Circulation, Disability, Exposure), протокол MARCH (Massive bleeding, Airway, Respiration, Circulation, Head injury/Hypothermia). Принципи первинного та вторинного огляду пацієнта. Алгоритм дій при масовому надходженні постраждалих, основи медичного сортування. Роль медичної сестри у первинному огляді та моніторингу життєвих функцій, забезпеченні прохідності дихальних шляхів та кисневої підтримки, зупинці зовнішньої кровотечі, підготовці до транспортування та супровід пацієнта. Міждисциплінарна взаємодія: робота в команді з лікарем та парамедиками.

Тема 2. Протоколи обстеження та надання допомоги постраждалим в умовах відділення екстреної медичної допомоги. Роль медичної сестри

Організація роботи відділення екстреної медичної допомоги: структура, завдання, функції. Протоколи обстеження у ВЕМД. Алгоритми надання допомоги при найпоширеніших станах. Роль медичної сестри у ВЕМД. Особливості командної роботи.

Тема 3. Комунікація персоналу лікувальних закладів

Протоколи медичної комунікації. Спілкування лікар-медична сестра. Спілкування медична сестра-пацієнт. Психологічні аспекти протоколів SBAR та ISBAR.

Тема 4. Методика вимірювання температури. Температурна крива. Типи лихоманки, гарячка. Поняття та допомога

Визначення. Вимірювання температури у терапевтичного хворого. Вимірювання температури у дитини. Вимірювання температури у хірургічного хворого. Ведення температурної кривої. Види температурної кривої. Гарячка. Поняття та допомога.

Тема 5. Ентеральне та парентеральне харчування

Суміші для перорального годування та техніка їх приготування. Техніка перорального годування лежачих хворих. Зондування шлунка: поняття, показання, протипоказання, техніка проведення, алгоритм та ускладнення маніпуляцій. Встановлення орогастрального та назогастрального зондів дорослим та дітям різного віку. Суміші для ентерального годування через зонди та техніка їх приготування. Принципи формування раціону ентерального харчування. Парентеральне харчування: поняття, показання, протипоказання, техніка проведення, алгоритм та ускладнення. Годування тяжкохворих. Техніка промивання шлунка.

Тема 6. Зовнішні шляхи та способи введення лікарських засобів у дітей та дорослих: поняття, показання, протипоказання, техніка проведення та ускладнення

Визначення. Поняття, показання, протипоказання, техніка проведення, алгоритм, ускладнення введення лікарських засобів: очні краплі, вушні краплі, назальні краплі та спреї, інгаляції, нанесення кремів (мазей). Поняття, показання, протипоказання, техніка проведення, алгоритм, ускладнення використання дозованого холоду.

Тема 7. Парентеральні шляхи та способи введення лікарських засобів у дітей та дорослих: поняття, показання, протипоказання, техніка проведення та ускладнення

Внутрішньошкірні, підшкірні, внутрішньом'язові, внутрішньовенні ін'єкції, внутрішньовенні краплинні вливання: поняття, показання, протипоказання, техніка проведення, алгоритм та ускладнення маніпуляцій. Розрахунок дози розчинної форми препарату для ін'єкцій. Внутрішньокісткові ін'єкції: поняття, показання, протипоказання, техніка проведення, алгоритм та ускладнення маніпуляцій. Струмінне або крапельне внутрішньовенне та внутрішньо-кісткове введення лікарських речовин в умовах стаціонару та у польових умовах.

Тема 8. Техніка неінвазивних діагностичних та лікувально-діагностичних маніпуляцій

Вимірювання артеріального тиску у дорослих та дітей різного віку. Дослідження пульсу у дорослого. Проведення та оцінка результатів пульсоксиметрії. Реєстрація стандартної ЕКГ.

Тема 9. Техніка інвазивних діагностичних та лікувально-діагностичних маніпуляцій

Катетеризація сечового міхура у дорослих та дітей різного віку та різної статі: поняття, показання, протипоказання, техніка проведення, алгоритм та ускладнення маніпуляцій. Асистування при плевроцентезі, лапароцентезі, артроцентезі та люмбальній пункції: поняття, показання, протипоказання, техніка проведення, алгоритм та ускладнення маніпуляцій.

Тема 10. Серцево-легенева реанімація у дорослих та дітей різного віку у відділенні стаціонару

Сценарії надання невідкладної допомоги.

Тема 11. Первинний огляд постраждалого. Протокол ABCDE

Протокол ABCDE. Протокол SAMPLE. Сценарії з базових реанімаційних заходів

Тема 12. Критична та масивна кровотеча. Визначення об'єму крововтрати.

Види гемостазу. Тимчасова зупинка зовнішньої кровотечі з тулуба та голови

Методи остаточної зупинки кровотечі: механічні, фізичні, біологічні. Особливості застосування різних методів зупинки кровотечі. Методи визначення об'єму крововтрати. Тимчасова зупинка зовнішньої кровотечі з тулуба та голови.

Тема 13. Допомога при травмах

Поняття про травматизм. Клінічні прояви закритого ушкодження м'яких тканин, черепа, грудної клітки, органів черевної порожнини. Особливості надання першої допомоги і транспортування хворих при даних ушкодженнях. Транспортна іммобілізація: накладання шин.

Тема 14. Первинна хірургічна обробка рани. Накладання та зняття накожних швів

Види ран. Організація первинної хірургічної обробки рани. Роль медичної сестри в організації хірургічної обробки гнійної рани. Структура чистої і гнійної перев'язочних, організацію санітарно-гігієнічного режиму в них. Надання першої допомоги постраждалим з різаними та забитими ранами. Первинна хірургічна обробка рани. Первинна хірургічна обробка рани у польових умовах. Зняття шкірних швів. Перев'язка ран. Види первинного шву в залежності від типу і локалізації рани. Накладання шкірних швів. Види вторинних швів. Методика промивання дренажних трубок, заміни дренажів хворому з гнійною раною, накладання мазевих пов'язок. Антисептичні препарати для промивання гнійних ран. Техніка виконання перев'язки хворому з чистою (операційною) раною.

Диференційований залік

4. СТРУКТУРА ПРАКТИКИ

Назви тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	СРЗ
Тема 1. Протоколи обстеження та надання допомоги постраждалим на догоспітальному етапі. Роль медичної сестри	6	2	0	0	0	4
Тема 2. Протоколи обстеження та надання допомоги постраждалим в умовах відділення екстреної медичної допомоги. Роль медичної сестри	6	2	0	0	0	4
Тема 3. Комунікація персоналу лікувальних закладів	6	0	0	4	0	2
Тема 4. Методика вимірювання температури. Температурна крива. Типи лихоманки, гарячка. Поняття та допомога	4	0	0	2	0	2
Тема 5. Ентеральне та парентеральне харчування	6	0	0	4	0	2
Тема 6. Зовнішні шляхи та способи введення лікарських засобів у дітей та дорослих: поняття, показання, протипоказання,	4	0	0	2	0	2

техніка проведення та ускладнення						
Тема 7. Парентеральні шляхи та способи введення лікарських засобів у дітей та дорослих: поняття, показання, протипоказання, техніка проведення та ускладнення	10	0	0	6	0	4
Тема 8. Техніка неінвазивних діагностичних та лікувально-діагностичних маніпуляцій	6	0	0	4	0	2
Тема 9. Техніка інвазивних діагностичних та лікувально-діагностичних маніпуляцій	10	0	0	6	0	4
Тема 10. Серцево-легенева реанімація у дорослих та дітей різного віку у відділенні стаціонару	16	0	0	12	0	4
Тема 11. Первинний огляд постраждалого. Протокол АВСДЕ	10	0	0	6	0	4
Тема 12. Критична та масивна кровотеча. Визначення об'єму крововтрати. Види гемостазу. Тимчасова зупинка зовнішньої кровотечі з тулуба та голови	8	0	0	4	0	4
Тема 13. Допомога при травмах	10	0	0	6	0	4
Тема 14. Первинна хірургічна обробка рани. Накладня та зняття накожних швів	10	0	0	6	0	4
Диференційований залік	6	0	0	2	0	4
Усього годин	118	4	0	64	0	50

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ / СЕМІНАРСЬКИХ / ПРАКТИЧНИХ / ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Теми лекційних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Протоколи обстеження та надання допомоги постраждалим на догоспітальному етапі. Роль медичної сестри	2
2.	Тема 2. Протоколи обстеження та надання допомоги постраждалим в умовах відділення екстреної медичної допомоги. Роль медичної сестри	2
	Разом	4

5.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

5.3. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Практичне заняття 1. Комунікація персоналу лікувальних закладів	2
2.	Тема 1. Практичне заняття 2. Комунікація персоналу лікувальних закладів	2
3.	Тема 2. Практичне заняття 3. Методика вимірювання температури. Температурна крива. Типи лихоманки, гарячка. Поняття та допомога	2
4.	Тема 3. Практичне заняття 4. Ентеральне та парентеральне харчування	2
5.	Тема 3. Практичне заняття 5. Ентеральне та парентеральне харчування	2
6.	Тема 4. Практичне заняття 6. Зовнішні шляхи та способи введення лікарських засобів у дітей та дорослих: поняття, показання, протипоказання, техніка проведення та ускладнення	2
7.	Тема 5. Практичне заняття 7. Парентеральні шляхи та способи введення лікарських засобів у дітей та дорослих: поняття, показання, протипоказання, техніка проведення та ускладнення	2
8.	Тема 5. Практичне заняття 8. Парентеральні шляхи та способи введення лікарських засобів у дітей та дорослих: поняття, показання, протипоказання, техніка проведення та ускладнення	2
9.	Тема 5. Практичне заняття 9. Парентеральні шляхи та способи введення лікарських засобів у дітей та дорослих: поняття, показання, протипоказання, техніка проведення та ускладнення	2
10.	Тема 6. Практичне заняття 10. Техніка неінвазивних діагностичних та лікувально-діагностичних маніпуляцій	2
11.	Тема 6. Практичне заняття 11. Техніка неінвазивних діагностичних та лікувально-діагностичних	2

	маніпуляцій	
12.	Тема 7. Практичне заняття 12. Техніка інвазивних діагностичних та лікувально-діагностичних маніпуляцій	2
13.	Тема 7. Практичне заняття 13. Техніка інвазивних діагностичних та лікувально-діагностичних маніпуляцій	2
14.	Тема 7. Практичне заняття 14. Техніка інвазивних діагностичних та лікувально-діагностичних маніпуляцій	2
15.	Тема 8. Практичне заняття 15. Серцево-легенева реанімація у дорослих та дітей різного віку у відділенні стаціонару	2
16.	Тема 8. Практичне заняття 16. Серцево-легенева реанімація у дорослих та дітей різного віку у відділенні стаціонару	2
17.	Тема 8. Практичне заняття 17. Серцево-легенева реанімація у дорослих та дітей різного віку у відділенні стаціонару	2
18.	Тема 8. Практичне заняття 18. Серцево-легенева реанімація у дорослих та дітей різного віку у відділенні стаціонару	2
19.	Тема 8. Практичне заняття 19. Серцево-легенева реанімація у дорослих та дітей різного віку у відділенні стаціонару	2
20.	Тема 8. Практичне заняття 20. Серцево-легенева реанімація у дорослих та дітей різного віку у відділенні стаціонару	2
21.	Тема 9. Практичне заняття 21. Первинний огляд постраждалого. Протокол АВСДЕ	2
22.	Тема 9. Практичне заняття 22. Первинний огляд постраждалого. Протокол АВСДЕ	2
23.	Тема 9. Практичне заняття 23. Первинний огляд постраждалого. Протокол АВСДЕ	2
24.	Тема 10. Практичне заняття 24. Критична та масивна кровотеча. Визначення об'єму крововтрати. Види гемостазу. Тимчасова зупинка зовнішньої кровотечі з тулуба та голови	2
25.	Тема 10. Практичне заняття 25. Критична та масивна кровотеча. Визначення об'єму крововтрати. Види гемостазу. Тимчасова зупинка зовнішньої кровотечі з тулуба та голови	2
26.	Тема 11. Практичне заняття 26. Допомога при травмах	2
27.	Тема 11. Практичне заняття 27. Допомога при травмах	2
28.	Тема 11. Практичне заняття 28. Допомога при травмах	2
29.	Тема 12. Практичне заняття 29. Первинна хірургічна обробка рани. Накладння та зняття накожних швів	2
30.	Тема 12. Практичне заняття 30. Первинна хірургічна обробка рани. Накладння та зняття накожних швів	2
31.	Тема 12. Практичне заняття 31.	2

	Первинна хірургічна обробка рани. Накладння та зняття накожних швів	
32.	Практичне заняття 32. Диференційований залік	2
	Разом	64

5.4. Теми лабораторних занять
Лабораторні заняття не передбачені.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

№	Назва теми/види завдань	Кіл-ть годин
1.	Тема 1. Інфекційний контроль у сестринській практиці	10
2.	Тема 2. Основні аспекти комунікації медична сестра — пацієнт	10
3.	Підготовка до практичних занять	30
	Разом	50

7. ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Форми навчання:

Дисципліна викладається у формі лекцій, практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання:

Лекції: розповідь, пояснення, обговорення клінічних ситуацій.

Практичні заняття: бесіда, рольові ігри, розв'язування ситуаційних задач, відпрацювання та контроль практичних навичок на симуляційних муляжах та манекенах, проходження симуляційних сценаріїв, розв'язування тестових завдань.

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, електронними інформаційними ресурсами, самостійна робота з банком тестових завдань, підготовка до практичних занять.

8. ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Форми поточного контролю: усне опитування, тестування, оцінювання виконання практичних навичок на симуляційних муляжах та манекенах, оцінювання комунікативних навичок під час проходження симуляційних сценаріїв, розв'язання ситуаційних завдань, оцінювання активності на занятті.

Форма підсумкового контролю: диференційований залік.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти під час поточного контролю

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь у занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання. Ґрунтовно і всебічно знає зміст теоретичних питань, вільно володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. При вирішенні клінічної задачі правильно інтерпретує наведені дані, правильно відповідає на всі поставлені питання і переконливо обґрунтовує свою

	<p>точку зору, може запропонувати та обґрунтувати альтернативний варіант рішення з окремих питань. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ правильно демонструє виконання практичних навичок на симуляційних муляжах та манекенах, точно дотримується алгоритму їхнього виконання</p>
Добре «4»	<p>Здобувач бере участь у занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками. Достатньо глибоко і всебічно знає зміст теоретичних питань, володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускає несуттєві помилки, які усуваються самим здобувачем, коли на них вказує викладач. При вирішенні клінічної задачі припускається несуттєвих помилок чи неточностей в інтерпретації наведених даних, без суттєвих помилок відповідає на всі поставлені питання, повно обґрунтовує свою точку зору, проте пропозиції альтернативного варіанту викликають утруднення. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ допускає незначні похибки в алгоритмі та техніці виконання навички на симуляційних муляжах та манекенах, виправлені за вказівкою викладача</p>
Задовільно «3»	<p>Здобувач іноді бере участь у занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання. Володіє основним обсягом теоретичних знань, неточно використовує професійну та наукову термінологію. Відчуває значні труднощі при побудові самостійної логічної відповіді, у застосуванні теоретичних знань при аналізі практичних завдань. У відповідях мають місце суттєві помилки. При вирішенні клінічної задачі з помилками інтерпретує наведені дані, не знає окремих деталей, допускає неточності у відповідях на питання, недостатньо правильно обґрунтовує свої відповіді та трактує формулювання, відчуває труднощі у виконанні завдань та пропозиції альтернативних варіантів. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ припускається значних похибок у алгоритмі та техніці виконання навички на симуляційних муляжах та манекенах</p>
Незадовільно «2»	<p>Здобувач не бере участь у занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання. Не опанував основний обсяг теоретичних знань, виявляє низький рівень володіння професійною та науковою термінологією. Відповіді на питання є фрагментарними, непослідовними, нелогічними, не може застосовувати теоретичні знання при аналізі практичних завдань. У відповідях має місце значна кількість грубих помилок. При вирішенні клінічної задачі не може інтерпретувати наведені дані, відповісти на поставлені питання, або допускає у відповідях суттєві помилки; не міг обґрунтувати свої рішення чи робить це не переконливо. Альтернативних варіантів не пропонує. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ не продемонструє або припускається грубих помилок і похибок в алгоритмі та техніці виконання навички на симуляційних муляжах та манекенах</p>

До підсумкового контролю у формі диференційованого заліку допускаються лише ті здобувачі, які виконали вимоги навчальної програми з дисципліни, не мають академі-

чної заборгованості та їх середній бал за поточну навчальну діяльність з дисципліни становить не менше 3,00.

Диференційований залік здійснюється: на останньому занятті (заняття виокремлюється як окремий контрольний захід) після закінчення занять до початку екзаменаційної сесії – при стрічковій системі навчання, на останньому занятті з освітньої компоненти – при цикловій системі навчання.

Методика проведення підсумкового (семестрового) контролю з освітньої компоненти у формі диференційованого заліку є уніфікованою та передбачає використання стандартизованих форм.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти під час підсумкового контролю

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач освіти правильно, точно і повно виконав всі завдання з практичних навичок, чітко і логічно відповів на поставлені екзаменаторами запитання. Ґрунтовно і всебічно знає зміст теоретичних питань, вільно володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. При вирішенні клінічної задачі правильно інтерпретував наведені дані, правильно відповідав на всі поставлені питання і переконливо обґрунтовував свою точку зору, може запропонувати та обґрунтувати альтернативний варіант рішення з окремих питань. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ правильно демонстрував виконання практичних навичок на симуляційних муляжах та манекенах, точно дотримувався алгоритму їхнього виконання
Добре «4»	Здобувач освіти достатньо повно виконав всі завдання з практичних навичок, чітко і логічно відповів на поставлені екзаменаторами запитання. Достатньо глибоко і всебічно знає зміст теоретичних питань, володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускає несуттєві помилки, які усуваються самим здобувачем, коли на них вказує екзаменатор. При вирішенні клінічної задачі припускався несуттєвих помилок чи неточностей в інтерпретації наведених даних, без суттєвих помилок відповідав на всі поставлені питання, повно обґрунтовував свою точку зору, проте пропозиції альтернативного варіанту викликають утруднення. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ допустив незначні похибки в алгоритмі та техніці виконання навички на симуляційних муляжах та манекенах, виправлені за вказівкою викладача
Задовільно «3»	Здобувач освіти у неповному обсязі виконав всі завдання з практичних навичок, відповіді на додаткові та навідні запитання мають нечіткий, розпливчастий характер. Володіє основним обсягом теоретичних знань, неточно використовує професійну та наукову термінологію. Відчуває значні труднощі при побудові самостійної логічної відповіді, у застосуванні теоретичних знань при аналізі практичних завдань. У відповідях мають місце суттєві помилки. При вирішенні клінічної задачі з помилками інтерпретував наведені дані, не знав окремих деталей, допускав неточності у відповідях на питання, недостатньо правильно обґрунтовував свої відповіді та трактував формулювання, відчував труднощі у виконанні завдань та пропозиції альтернативних варіантів.

	При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ припустився значних похибок у алгоритмі та техніці виконання навички на симуляційних муляжах та манекенах
Незадовільно «2»	Здобувач освіти не виконав завдання з практичних навичок, у більшості випадків не дав відповіді на додаткові та навідні запитання екзаменаторів. Не опанував основний обсяг теоретичних знань, виявив низький рівень володіння професійною та науковою термінологією. Відповіді на питання є фрагментарними, непослідовними, нелогічними, не може застосовувати теоретичні знання при аналізі практичних завдань. У відповідях має місце значна кількість грубих помилок. При вирішенні клінічної задачі не міг інтерпретувати отримані наведені дані, відповісти на поставлені питання, або допускав у відповідях суттєві помилки; не міг обґрунтувати свої рішення чи робив це не переконливо. Альтернативних варіантів не пропонував. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ не продемонстрував або припустився грубих помилок і похибок в алгоритмі та техніці виконання навички на симуляційних муляжах та манекенах

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Бали з навчальної дисципліни для здобувачів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено у таблиці:

Національна оцінка за дисципліну	Сума балів за дисципліну
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння навчальної дисципліни. Конвертація традиційної оцінки в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету програмою «Контингент» за відповідною формулою: Середній бал успішності (поточної успішності з дисципліни) x 40.

За рейтинговою шкалою ECTS оцінюються досягнення здобувачів з навчальної дисципліни, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів, шляхом ранжування, а саме:

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів
B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

Шкала ECTS встановлює належність здобувача до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність), тобто його рейтинг. При конвертації з багатобальної шкали, як правило, межі оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою. Оцінка «А» за шкалою ECTS не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «В» - оцінці «добре» тощо. Здобувачі, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку здобувачів, що ранжуються. Такі здобувачі після перескладання автоматично отримують

бал «Е». Оцінка «FX» виставляється здобувачам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий контроль. Оцінка «F» виставляється студентам, які відвідали усі аудиторні заняття з навчальної дисципліни, але не набрали середнього балу (3,00) за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового контролю.

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- Робоча програма практики
- Силабус практики
- Методичні розробки до лекцій
- Методичні розробки до практичних занять
- Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти
- Симуляційні сценарії
- Манекени та симулятори

11. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Що означає літера **M** у протоколі MARCH? Методи зупинки масивної кровотечі
2. Які методи забезпечення прохідності дихальних шляхів (**A — Airway**) застосовуються на догоспітальному етапі?
3. Що включає етап **R — Respiration**? Дії при пневмотораксі та дихальній недостатності
4. Які дії входять до етапу **C — Circulation**? Методи оцінки та підтримки кровообігу
5. Які заходи передбачає етап **H — Head injury/Hypothermia**? Дії при ЧМТ та профілактика гіпотермії
6. Що включає етап **A — Airway** алгоритму ABCDE? Методи забезпечення прохідності дихальних шляхів
7. Які дії виконує медична сестра на етапі **B — Breathing**? Методи оцінки та підтримки дихання
8. Що перевіряється на етапі **C — Circulation**? Оцінка пульсу, зупинка кровотечі
9. Які параметри оцінюються на етапі **D — Disability**? Неврологічний статус, рівень свідомості (GCS, AVPU)
10. Що передбачає етап **E — Exposure/Environment**? Повний огляд пацієнта, профілактика гіпотермії
11. Алгоритм дій при масовому надходженні постраждалих.
12. Методика вимірювання температури різними способами
13. Види температурних кривих
14. Типи лихоманки та їх клінічне значення
15. Алгоритм допомоги пацієнтові з гіпертермією
16. Показання до ентерального харчування
17. Методика постановки назогастрального зонда
18. Показання та методи парентерального харчування
19. Ускладнення ентерального та парентерального харчування
20. Основні зовнішні шляхи введення лікарських засобів
21. Техніка нанесення мазей, примочок, компресів
22. Правила інстиляції очних та вушних крапель
23. Ускладнення зовнішнього введення лікарських засобів
24. Види парентерального введення лікарських засобів
25. Техніка внутрішньом'язових ін'єкцій
26. Техніка підшкірних ін'єкцій
27. Ускладнення парентерального введення лікарських засобів

28. Методика вимірювання артеріального тиску
29. Алгоритм проведення ЕКГ
30. Вимірювання сатурації пульсоксиметром
31. Неінвазивні методи кисневої терапії
32. Правила підготовки пацієнта до інвазивних процедур
33. Техніка катетеризації периферичних вен
34. Ускладнення інвазивних процедур та їх профілактика
35. Асистування лікарю під час інвазивних маніпуляцій
36. Алгоритм BLS у дорослих
37. Алгоритм BLS у дітей
38. Використання автоматичного зовнішнього дефібрилятора
39. Види кровотеч і їх ознаки
40. Методи оцінки об'єму крововтрати
41. Тимчасова зупинка кровотечі з кінцівок та тулуба
42. Ускладнення при використанні турнікета
43. Алгоритм дій при переломах кінцівок
44. Імобілізація постраждалого на спінальній дошці
45. Допомога при черепно-мозковій травмі
46. Допомога при опіках
47. Етапи первинної хірургічної обробки рани
48. Показання до накладання первинних швів
49. Техніка накладання простих вузлових швів
50. Техніка зняття швів
51. Асептика та антисептика: основні принципи та роль у профілактиці інфекційних ускладнень

Перелік практичних навичок, засвоєння яких контролюється під час диференційованого заліку

1. вимірювання температури тіла
2. відновлення прохідності дихальних шляхів
3. базова серцево-легенева реанімація
4. дефібриляція за допомогою ручного автоматичного дефібрилятора-кардіовертера
5. реєстрація стандартної ЕКГ в 12 відведеннях
6. тимчасова зупинка зовнішньої кровотечі
7. первинна хірургічна обробка рани, перев'язка, зняття шкірних швів, зокрема у польових умовах
8. накладання пов'язки, в т.ч. у польових умовах
9. встановлення назогастрального та орогастрального зондів
10. транспортна імобілізація
11. введення лікарських речовин (внутрішньовенне струминне та крапельне, внутрішньокісткове), зокрема у польових умовах
12. забезпечення периферичного венозного та внутрішньо-кісткового доступів
13. вимірювання артеріального тиску
14. катетеризація сечового міхура м'яким зондом
15. плевральна пункція
16. пункція перикарда за Ларреєм
17. лапароцентез
18. конікотомія
19. прийоми Геймліха
20. пульсоксиметрія
21. оцінка пульсу на периферичних артеріях

22. аускультация серця та судин
23. перкусія та аускультация легень
24. пальпація живота

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Екстрена та невідкладна медична допомога. У VI Т. IV. Клінічні маршрути (протоколи) пацієнта під час надання екстреної медичної допомоги на догоспітальному етапі: підручник для студ. Вищ. Навч. Закл. / Крилюк В.О. та ін. – Київ: Ожива. – 2020. – 300 с.
2. Екстрена та невідкладна медична допомога: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів МОЗ України. Рекомендовано Державною установою “Центральний методичний кабінет з вищої медичної освіти МОЗ України” /Шкурупій Д.А.(заред.).-2-ге вид.— 2018. — 240 с., чорноб.вид, пал.тв.
3. Клінічний огляд за Маклаудом : пер. 15-го вид. / ред. : Анна Р. Довер, Дж. Аластер Іннес, Карен Фейргерст ; наук. ред. укр. вид. Микола Швед ; наук. ред. пер. : Світлана Геряк, Олександра Шульгай. - К. : ВСВ “Медицина”, 2024. - XIV, 465 с.

Додаткова література:

1. Догляд за хворими та сестринська справа: учбовий посібник / Якименко О.О; під редакцією Якименко О.О., 2021 – 178 с.
2. Медсестринство у внутрішній медицині/ О.С. Стасишин, В.В. Стасюк, І.М. Бандура та ін., К. : ВСВ —Медицина, – 2019. - 496 с.
3. Основи медсестринства: / В.М. Лісовий, Л.П. Ольховська, В.А.Капустник// К. : ВСВ — Медицина, 2018. - 912 с.
4. Основи медсестринства в модулях: навчальний посібник / Н.М. Касевич. — 3-є вид., випр.// К. : ВСВ —Медицина, 2018. — 480 с.
5. Сестринська справа: підручник (ВНЗ I—III р. а.) / Н.М. Касевич, І.О. Петряшев, В.В. Сліпченко та ін.; за ред. В.І. Литвиненка. — 3-є вид., випр.// К. : ВСВ —Медицина, 2017. - 816 с.

13. ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://moz.gov.ua> – Міністерство охорони здоров'я України
2. <https://www.cprguidelines.eu/> – Європейська рада ресусцитації
3. <https://www.c-tecc.org/our-work/guidance> – Комітет з тактичної невідкладної допомоги постраждалим
4. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0356-22#n42> – Наказ МОЗ України від 09.03.2022 р. № 441 «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах»
5. <https://gmka.org/uk/category/dlya-medykiv/nevidkladna-hirugiya/> – Глобальний альянс медичних знань
6. www.ama-assn.org – Американська медична асоціація
7. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України
8. www.who.int – Всесвітня організація охорони здоров'я
9. www.dec.gov.ua/mtd/home/ – Державний експертний центр МОЗ України
10. <http://bma.org.uk> – Британська медична асоціація
11. www.gmc-uk.org – General Medical Council (GMC)
12. www.bundesaerztekammer.de – Німецька медична асоціація
13. Наказ МОЗ України № 460 від 01.06.13 Про затвердження протоколів медичної сестри (фельдшера, акушерки) з догляду за пацієнтом та виконання основних

- медичних процедур та маніпуляцій. [електронний ресурс] – Режим доступу:
<http://mozdocs.kiev.ua>
14. Наказ МОЗ № 149 від 20.03.2008 р. «Про затвердження клінічного протоколу медичного догляду за здоровою дитиною віком до 3 років» [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mozdocs.kiev.ua>
  15. Наказ МОЗ України № 152 від 4.04.2005 «Про затвердження Протоколу медичного догляду за здоровою новонародженою дитиною». [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mozdocs.kiev.ua>
  16. Наказ МОЗ України № 798 від 21.09.2010 Про затвердження методичних рекомендацій "Хірургічна та гігієнічна обробка рук медичного персоналу" [електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://medsoft.ucoz.ua>